

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 myš., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za oglasne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne osira.
Naročnina na redno izdajanje „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
Telefon št. 1157

Mesečna priloga: „SLOVENSKE TEHNIKE“.

BRZOJAVNE VESTI.

Razsodba državnega sodišča o slovenskih napisih.

DUNAJ, 18. — Državno sodišče pod
predsedstvom podpredsednika Grabmayerja je
na pritožbo slovenskih hišnih posestnikov v
Celju proti prepovedi občinskega sveta, da se
ne sme razobešati slovenskih napisov, razsodilo
v smislu, da prepoved krši pravice jezikovne
enakopravnosti pritoževalcev, ki so jim zajam-
čene po § 19 državnih temeljnih zakonov.

Zdravje cesarjevo.

DUNAJ, 18. Uradno se javlja, da noč
ni bila popolna, toda brez mrzlice. Tek je
dober, splošno stanje povoljno.

DUNAJ, 18. „Korr. Wilhelm“ poroča,
da ni danes stanje tako povoljno kakor včeraj.
Katar se je nekoliko poslabšal. Cesar vzlic
temu dela.

DUNAJ, 18. — Cesar ni imel ves dan
mrzlice, tek je dober, stanje vzlic slabo pre-
spani noči povoljno, katar nekoliko ponehal.

Na večerni viziti je bil poleg dr. Kerzla
in prof. Neusserja navzoč tudi prof. Chiari.

Saksonski deželni zbor.

DRAŽDANE, 18. Danes je bil otvorjen
deželni zbor s prestolnim govorom, ki napo-
veduje več zakonskih načrtov, mej temi
spremembo določb volilnega reda za drugo
zborno.

Veliki knez Vladimir.

BUKAREŠT, 18. Veliki knez Vladimir
Aleksandrovič, velika kneginja Marija Pav-
lovna in veliki knez Boris so včeraj opoldne
iz Sinsje odpotovali v inozemstvo. Kralj
Karol je podelil velikemu knezu Vladimirju
kolajno Karlovskega reda.

Tovarna strojev pogorela.

TEMEŠVAR, 18. (Ogr. biro). Tovarna
strojev bratov Friedrich je popolnoma pogo-
rela. Škode je 300.000. Tovarna je bila pa
zavarovana.

Povodnji v Italiji.

MILAN, 18. Vsi silnihi nalivov je Lago
Maggiore tako močno naraslo, kakor že ne
od leta 1872. Niži deli mesta v Palanzu so
poplavljeni.

BENETKE, 18. Vsi silnihi nalivov močno
narasčajo reke Adige, Piave, Argo in Brenta.
Na raznih krajih je voda ob bregovih napra-
vila veliko škodo, tako da so komunikacije
pretrgane. Sedem mostov se je podrla. Vas
Caprile je pod vodo. Ena hiša se je zrušila,
druga so v nevarnosti. Dežuje še vedno.

Proti štrajku železničarjev v Italiji.

RIM, 18. Železniška služba se vrši nor-
malno. Doslej ni bilo nikake manifestacije v
prilog štrajku. Vsi listi se izražajo odločno
proti eventualnemu štrajku železniškega osebja
ter istemu namigavajo, da je javno mnenje
tako proti štrajku, da bi bil isti za želez-
niško osebje pogiben. „Messaggero“ naglašja,
da so celo socialistični poslanci proti štrajku.

Maroko.

PARIZ, 18. Listi poročajo, da je včeraj-
šnji ministrijski svet sklenil podpirati sultana
Abdul Aziza, da uvede zopet red v deželo ter
mu olahčati najem posojila.

Japonski prestolonaslednik v Koreji.

LONDON, 18. „Reuterjev Biro“ poroča
iz Seula: Japonski prestolonaslednik je do-
spel v sredo v Čemulpo, ki je bilo okrašeno.

PODLISTEK.

13

Aleksander Vasiljevič Suvorov.

V spomin stoletnice spisal Iv. Steklasa.

IV.

Vojna na Laškem.

Z Dunaja se je podal Suvorov na Laško
skozi slovenske dežele. Pripoveduje se,
da je bil Tugut jako osupnjen, ko so mu ja-
vili, da se Rusi pogovarjajo in obično čisto
po domače s slovenskimi prebivalci. Je pač
stara pregraba avstrijskih ministrov, da so
prezirali od nekdanj najzvestejše državljane av-
strijske Slovence, zato ker so Slovani. V
Veroni je bilo zbirališče njegove vojske. Tukaj
so ga vsprejeli Lahji z velikim oduševljenjem
kakor osvoboditelja. Na svečanem vsprejemu
je poprosil Suvorov nadškofa za blagoslov.
Le ta ga je pred vsemi blagoslovil ter mu
zazlezel zmagi nad sovražniki. Iz Verone se
je vzdignil na pohod prvi Suvorov in zvečer
druga dne prispel v Valedžjo, kjer so se
mu predstavili avstrijski generali, katere je
vsprejel prav prijazno. Obenem je izdal za-
poved, da se avstrijska vojska izuri v boje-
vanju na Suvorovski način; zato je poslal
svoje ruske častnike, da pouče Avstrijance.
Pouk je trajal le dva dni, ker ni bilo več
časa za to. Čez dva dni se je že vzdignila
armada na pot, ker je Suvorov želel, da se
čim prej strne s Francozi. Toda Francozi so

Pri izkrcanju sta ga pozdravila korejski cesar
in prestolonaslednik, s katerima je odpotoval
dalje v Seul. Na kolodvoru so ga pozdravili
korejski uradniki in velika množica ljudstva.
Korejski prestolonaslednik je kmalu potem
obiskal japonskega prestolonaslednika, ki mu
je vrnil obisk. Seul je bil zvečer razsvetljen.

Zrakoplov ponesrečil.

BORDEAUX, 18. Pogreša se zrakoplov,
v katerem sta se minoli terek dvignila dva
člena aeronavtičnega kluba. Najbrž je veter
gnal zrakoplov proti morju, kjer je ponesrečil.

Združene države in Japonska.

FRANKFORD ob M., 18. „Frankf.
Zeitung“ poroča iz New-Jorka: List „Sun“
je objavil dolgo brzojavko iz Washingtona, v
kateri se razpravlja, ako se Roosevelt pri-
pravlja na vojno z Japonsko. List pravi, da
odpotojuje vsa ameriška flota na Filipine, ka-
mor pošiljajo tudi tope velikega kalibra in
podmorske mine. Pomorski upravi japonska
in ameriška delati z vso naglico. „Sun“ pravi,
da dela Roosevelt take priprave, kakor jih je
pred vojno s Špansko nasvetoval Mac Kinley.

Povodnji na Angleškem.

LONDON, 18. — V srednji in severni
Angleški so vsled nalivov poplavljeni cele po-
krajine. Na vztočni in južni obali divjajo hudi
viharji. Nek danski parnik se je razbil, po-
sadka 20 oseb je utonila.

Ponesrečeni paraleli.

„Slovenec“ in „Gorica“ imata skrajno
neprijetno nalogo, da morata braniti škanda-
lozno volilno reformo na Goriškem. Gospodi
se vidi, da sami dobro čutijo, kako morajo
brani nekaj, kar se jednostavno brani ne da.
Sami vedo to prav dobro. Izlasti gospodom
okolo „Slovenca“ se vidi, kako bi najraje
obsojali, kar branijo in opravičujejo, ali mo-
rajo, ker jih v to sili strankarska korist,
oziroma zaveznost z njimi, ki imajo goriški
monstrum na svoji vesti.

Nemožno je slabo stvar dobro braniti.
To je stara resnica. Zato pa tudi „Gorica“
in „Slovenec“ vršita svojo gori označeno na-
logo — da se Bogu usmili!

Ker že na goriški volilni reformi ne mo-
reta tudi ob najbolji volji pokazati ničesar,
kar bi bilo na slovensko stran zadovoljivo,
pa iščeta in stikata z jastrebovim očesom,
da-li niso kje pri sosedu tudi kaj tako sla-
bega storili? Kakor otrok, ki je v stiski,
ker je kako nakuhal: če se ne more drugače
izviti, pa kriči, da je oni drugi tudi tako na-
redil!

V taki stiski se je bila dala „Gorica“
zavesti, da je skušala črtati paralelo med
vsepi slovenskih zastopnikov v deželnem zboru
tržaškem in onimi slovenskih poslancev
v zboru goriškem ob vprašanju volilne re-
forme in se neznanski blamirala. Prišla je bila
namreč do zaključka: eni in drugi so storili,
kar so mogli ob danih razmerah! Ta
„Goričina“ paralela je bila največja neprevi-
dnost, ker je izvala tudi druge na primerjanje in rezul-
tat je bil za „Goričine“ varvance skrajno za-
lost. Pokazal je, da so tržaški slovenski
poslanci res storili, kar so mogli, ker je 6
njih proti 48 znalo preprečiti pravičen vspre-
jem volilne reforme in s tem zagotoviti, da
načrt ne bo sankcioniran, dočim

so slovenski klerikalni poslanci
v goriškem deželnem zboru ob
vse drugačnem številnem raz-
merju (10:10 oziroma 11) ne le dopu-
stili, da je bil takov kričeče-kri-
vični volilni red vsprejet, am-
pak so še sami glasovali zanj! In
po takem pravilnem vsprejetju ni moglo biti
drugače, nego da je goriška volilna reforma
zadobila cesarsko sankcijo.

„Gorica“ je torej temeljito pogorela s
svojo paralelo med Gorico in Trstom.

Sedaj pa se je „Slovenec“ dal zavesti v
enako nepreviđnost, da je hotel s postopanjem
hrvatskih in slovenskih poslancev v deželnem
zboru istrskem opravičiti in oprati svoje so-
mišljenike v Gorici! Razlika je pa v resnici
velikanska toliko glede kulturnih političnih in
gospodarskih razmer, ter zgodovinskih tra-
diciij, ki vladajo v obeh deželah, kolikor tudi
v postopanju poslancev. O razliki med deže-
lama goriško in istrsko glede kulturnih poli-
tičnih in gospodarskih razmer (s katerimi trezen
politik mora računati) niti ne govorimo, ker
so notorične. Le totalen političen igno-
rant jih ne pozna.

Govoriti nam je torej le o razliki med
nastopom naših v goriškem in onim v istrskem
deželnem zboru. „Slovenec“ meni, da je zadel
terno, ko je pogodil, da so Hrvatje in Slovenci
v Istri hoteli dovoliti Italijanom celo 6 glasov
večine, dočim so jim v Gorici dovolili le en
glas večine, da-si je narodnostno razmerje
v obeh deželah skoro enako!... Le počasi,
počasi, hudi očka „Slovenec“, s tako zmago-
svestnostjo. Je razlika, je, in — velikanska.

Dosedaj so imeli Hrvatje in Slovenci v
deželnem zboru istrskem le 9 zastopnikov
proti 21, torej niti tretjine ne. Po volilni
reformi, ki so jo bili pripravljeni vsprejeti, pa
bi jih imeli 19 proti 25. To bi bil že velik
dobiček in napredek, ker bi izpod tretjine
poskočili blizo polovice. Ali ta napredek v
numeričnem pogledu ne bi bil jedini in tudi
ne glavni. Glavno je to, da so naši v Istri
bili pripravljeni privoliti v navedeno razmerje
le pod pogojem, da dobe ga-
rancije, da se ne bo brez njih
nič sklepalo in da se jih ne
bo majoriziralo!!! S tem bi Ita-
lijani ohranili le numerično večino, ali moči
večine, ki bi mogla zatirati manjšino, ne
bi imeli več!

Kako pa je bilo v Gorici?! Tam niso
dosegli nič in — tudi niso zahte-
vali nič! Prvo je žalostno, drugo je ne-
odpustno, je naroden greh. Italijani so imeli
popred en glas večine in sedaj — ga imajo
tudi! A da bi bili naši v Gorici zahtevali
kake garancije, o tem nismo nič čuli. Na-
ravno je torej, da jih tudi niso dobili. Kla-
sična priča je — poslanec dr. Gregorčič. Ta
voditelj goriški sam je na shodu pri Rebku
priznal, da volilna reforma poojstruje
staro krivico z novimi določ-
bami, ki delajo krivico še
bolj občutno in kričečo, nego
je bilo dozdaj. Gregorčič je priznal,
da je slovenski življenjski oškodovan v vseh
volilnih skupinah!!

Kaj hočete še več?!

V tem je torej velikanska razlika: v
Gorici niso nič zahtevali in

ulicah v pozlačeni kočiji, med dvema vrstama
vojsk. V cerkvi ga je vprejel nadškof s kri-
žem ter prizval nanj božji blagoslov; Suvorov
mu je odgovoril po laški, da molji zanj pred
Gospodom. Ko je šel iz cerkve, ga je narod
zopet oduševljeno pozdravljal; on se jim je
zahvaljeval, želel jim je blagoslova božjega,
jim priporočal srčno moliti ter se komaj pre-
ril do kočije.

Ta dan je bil pri Suvorovu velik obed.
Zbirali so se generali in vsi odlični ljudje iz
mesta; priveli so tudi tri ujetje francoske ge-
nerale. Suvorov je vsprejemal goste prijazno
in veselo ter poljubljaj vse po redu. Ta ruska
navada je bila vsem nekaj čudnega; vsi so
se poljubovali s Suvorovom, ali niso mogli
umeti, kaj to pomenja. Suvorovi bližnji so
razjašnjevali, kakor so mogli, njegovim go-
stom to velikonočno rusko navado, in sam
Suvorov je pristopil k ujetemu francoskemu
generalu, da bi mu le ta na njegov pozdrav:
„Hristos voskres“¹⁾ odgovoril po ruski: „Vo-
istinu voskres“²⁾ Na ulicah se je godilo ravno
tako: ruski vojaki so govorili mimogređo-
čim velikonočni pozdrav ter se poljubljali s tremi
poljubi. Lahji niso mogli umeti, kaj to pome-
nja, zijali so z začudenjem, se zlecovali in
izbulili oči.

Iz Milana je poslal Suvorov na Dunaj
bojno osnovo o daljnjem napredovanju; ali

¹⁾ Kristus je vstal.

²⁾ V resnici je vstal.

so resignirano vsprejeli, kar
so jim Italijani nudili; v Istri
pa so naši zahtevali garan-
cije za svoje parlamentarno
uveljavljanje in za svobodni
narodni razvoj ter so možki pre-
kinili pogajanja, ko jim Ita-
lijani niso hoteli ugoditi!!

Je-li razlika ali ni? Očka „Slovenec“
so torej se svojo paralelo istrsko žalostno
pogoreli, kakor je krvavo ponesrečila sestra
mu „Gorica“ se svojo paralelo.

S tem bi bili prav za prav završili svojo
današnja nalogo glede ponesrečenih
paralel. Ali „Slovenec“ — zapadlemu
maniji — se je tudi ob tej priliki izljubilo
vreči nekoliko „kričačev“ na glavo „Edinosti“.
Kričači? Kaj je s tem rečeno?! Kaj smo sto-
rili? Nič drugega, nego da smo skušali za-
dostati zahtevam zdrave taktike, da smo
s krepko besedo podpirali
akcijo naših poslancev v Istri
ob toli važnem vprašanju! Jed-
nako in nič drugače je imel svojo nalogo
puljski „Omnibus“, ki je glasilo dra. Laginje.
Pisal je n. pr. še pred nekoliko dnevi:

„Gorje tistemu zastopniku naroda slo-
vanskega v Istri, ki bi hotel pro bono
pacis začeti dogovore z itali-
jansko „večino“, dokler le ta ne
umeje (če bo mogla kedaj umeti), da se
zvezda kamore bliža zatonu, od katerega se
ne bo mogla nikdar povrniti in metati svojo
krivo in proketo luč na to pokrajino.“

„Slovenec“ se je že te dni smešil, ko je
hotel tedaj „Edinost“ izigravati proti Man-
diču in potem Mandiča proti „Edinosti“. Se-
daj pa bi hotel izigravati proti tržaškim Slo-
vencem iste istrske rodoljube, ki jih je
še pred par dnevi sramotil. Sedaj so mu
to naenkrat „trezni politiki“, ki znajo „ra-
čunati z faktičnimi dejstvi in dejanskim
položajem“. Vemo, kaj nameruje „Slovenec“
s to nenaadno došlo hvalo na adresu Istran-
ov: „ob treznih istrskih politikih“ naj bi
tržaški „kričači“ tem bolj padli v oči!!
Man merkt die Absicht und man — lacht!
Žal le, da moramo „Slovencu“ pokvariti tudi
to veselje. Izvoli naj vzeti na znanje, da so
na zaupnem posvetovanju, na katerem se je
določala ne le trezna ampak tudi rodoljubna,
značajna in dostojanstvena taktika Istranov,
sodelovali in sodelovali tudi
tržaški kričači!! In njihov glas je
prav dobro ugajal istrskim ušesom o čemer
je pričala iskrena zahvala predsednika
zaupnemu shodu, g. posl. Spiničiča, na adresu
zaupnikov pol. društva „Edinost“ na njih in-
tenzivnem sodelovanju.

Ali se smemo nadejati, da bo sedaj konec
ponesrečenim paralelam?!

Avstro-ogrška nagodba.

III.

Dodatno vprašanje k nagodbi je vpra-
šanje Avstro-ogrške banke.

Avstro-ogrška banka je delniška družba
s sedežem na Dunaju; njen delokrog sta obe
državi polovici. Ona ima skrbeti za uravnavo
denarnega prometa, podpirati obrtni in trgov-
ski kredit v obeh državnih polovicah, pred
vsem pa preskrbeti plačila v gotovini za državne
potrebe. Avstro-ogrška banka ima izključni

tukaj je niso odobrili, ampak so zabranili
vsak samostalni predlog Suvorovega bojnega
sveta. Vendar ta prepoved z Dunaja ni našla
Suvorova v Milani, ker je bil že odšel proti
Padu. Tukaj je imel zdaj dva protivnika proti
sebi: Moroa in Makdonalda, ki je dobajal od
juga. Suvorov se je postavil s svojo vojsko
tako, da po možnosti dočaka enega ali dru-
gega ter je zapovedal delati mostove in pre-
voze čez Pad. V tem času je prišel v ruski
tabor mladi veliki knez Konstantin Pavlovič,
ki ga je poslal kar na Laško, da se izuči pri
Suvorovu vojaškega dela. Suvorovu se je s
tem pomnožila skrb, kajti on je bil odgovoren
za mladega carjeviča ter je zato strogo na-
ložil spremstvu, da pazi nanj bolje nego na
svoje oči, kajti vsakrati ima dvoje oči, a
veliki knez je tukaj le eden. Ker pa Suvorov
ni mogel nič natančnega izvedeti o Morou in
Makdonaldu, kje se nahajata, je sklenil uda-
riti na Turin, na prestolnico bivšega sardin-
skega kraljestva, ki so jo Francozi osvojili v
poprejšnjem letu ter jo spremenili v republiko.
Vkljub grozni vročini je prispela njegova
vojska hitro do Turina, kjer je zahteval od
zapovednika mesta, da se preda. Toda tega
s početka ni hotel storiti; ko se je pa pre-
bivalstvo turinsko samo vzdignilo proti Fran-
cozom, so se oni morali umakniti iz mesta;
a zapovednik Fiorella se je zaprl v trdnjavo
ter se zagrožil Suvorovu, da bo streljal na
zavezno vojsko, ako se ne umakne iz mesta.
(Dalje.)

privilegij izdajati bankovce. Vpliv obeh državnih polovic na upravo banke sloni na načelu popolne enakopravnosti. Čisti dobiček razdeljuje se med obema državama v razmerju bančnih poslov v njunem ozemlju.

Vprašanje skupne cedulske banke ni bilo rešeno l. 1867, ko se je ustanovil dualizem, in to radi tega, ker tedaj obstoječi Nacionalni banki, ki je bila ustanovljena za avstrijsko cesarstvo l. 1816, je bil že leta 1862 podaljšani privilegij do l. 1876. Obe državni polovici sta pa vedno poudarjali pravico do lastne, samostojne banke. Toda avstro-ogrška nagodba od l. 1878 je ostala pri skupnosti cedulne banke, ki se od tedaj imenuje Avstro-ogrška banka. Tudi l. 1887 ji je bil podaljšani privilegij za nadaljnjih deset let. Od tedaj deli tudi vprašanje avstro-ogrške banke usodo nagodbene odiseje. Leta 1899 ji je bil po enostranskih odredbah obeh državnih polovic provizorično podaljšani bančni privilegij do l. 1910, ampak z omejitvijo, da zapade privilegij koncem l. 1907, ako ne bode do tega roka urejena skupnost v carinskih zadevah vsaj za dobo do l. 1910.

Iz tega tudi izvira potreba, da se letos na ta ali oni način uredi bančno vprašanje.

Rešitev tega vprašanja obstoja sedaj v tem, da glasom nove nagodbe je ohranjena carinska in trgovinska skupnost do l. 1917, radi česar nadaljuje privilegij po gori omejenih odredbah do leta 1910. Direktno se torej ni rešilo tega vprašanja, pač pa sta se vladi že načelno dogovorili glede postopanja, ako bi l. 1910 prenehala bančna skupnost. V tem slučaju imajo se namreč medsebojno plačati, n. pr. prispevki k skupnim izdajam in ogrski prispevek k državnemu dolgu, vršiti v zlatih kronah.

Velike važnosti je nadalje vprašanje kvote. Kvota je razmerje, po katerem imata obe polovici prispevati k skupnim izdajam. Razmerje ni stalno, ampak se ima določati od časa do časa (po običaju za dobo 10 let) potom sporazuma obeh parlamentov. Parlamenta obeh držav morata izvoliti enako veliki deputaciji, ki se imata pod vplivom obeh ministerstev sporazumeti. Sporazumni predlog obeh deputacij naznanita obe ministerstvi svojemu parlamentu v ustavnopravno razpravljanje; soglasni sklep parlamentov predloži se potem najvišji sankciji. Ako parlamentarni deputaciji se ne moreta sporazumeti ali ne prideta sploh do pogajanj, določuje cesar prispevno razmerje obeh držav za gotovo dobo, ki pa ne sme presegati leto dni.

Obe državi prispevata pa k skupnim izdajam tako-le: V pokritje skupnih stroškov odšteva se najprej čisti dohodek carine. Za ostalo nepokrito potrebščino pa imata prispevati obe državni polovici v razmerju kvote. Leta 1867 je bil odmerjen prispevek Avstrije s 70%, oni Ogrske s 30%. Po inkorporaciji t. zv. Vojške krajine (Grancie) v ogrsko državno ozemlje nastala je razlika v toliko, da v pokritje skupnih stroškov se naprej odšteva čisti dohodek carine, od nepokrite potrebščine odbijeta se potem 2%, t. zv. praecipuum, ki pada na breme ogrske državne polovice, in se le za ostalih 98% nepokrite potrebščine prispevata obe državi v razmerju kvote. Pri kvoti 70—30 ostalo se je v veliko škodo Predlitavske še dolgo. Leta 1897 zapadli zakoni o kvoti niso bili več obnovljeni potom pogajanja parlamentarnih deputacij. Od tedaj je cesar določil kvote od leta do leta in postopno od l. 1904 naprej modificiral razmerje kvote v prilog Avstrije. Sedanja kvota znaša za Avstrijo 65,6%, za Ogrsko 34,4%, in to do konca tega leta.

Beckovo in Wekerlejevo ministerstvo sta se dogovorili, da za slučaj, da se parlamentarni deputaciji ne bi mogli zjediniti glede kvote, predložita vladi sami obema parlamentoma zakonski načrt, po katerem se ima avstrijska kvota znižati, oziroma ogrska povišati za 2%. Odpade pa praecipuum za vojaško granico.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 18. Zbornica je nadaljevala razpravo o nujnem predlogu posl. Ellenboga glede prometnih razmer pri družbi državne železnice. Železniški minister dr. Derschatta je konstatiral, da hoče vlada nadaljevati s podraževanjem privatnih železnic, pri čemer niso izvezte proge družbe državnih železnic. Generalno nadzorstvo je na ukaz ministerstva natančno pregledalo vse železnice, ki se imajo poddržaviti. Pri tem se je pokazalo, da je na progah društva državnih železnic mnogo pomanyklijivosti, kar se tiče tračnic in da bi bilo treba prenoviti vsi gornji stavbo. Vse odredbe generalnega nadzorstva je vzlic rekurzu družbe državne železnice ministerstvo potrdilo v popolnem obsegu. Ministerstvo je storilo, kar je bilo dolžno storiti v interesu države in občinstva. Minister stori v danem slučaju svojo dolžnost. (Živahna pohvala). Po kratki debati je bila vsprejeta nujnost ter predlog posl. Ellenboga z dodatnim predlogom češkega radikalca Butivala, da se o redbe zahtevane v predlogu posl. Ellenboga zvedejo tudi pri severozapadni železnici.

DUNAJ 18. Deželni glavar dalmatinski in predsednik „Jugoslovanskega kluba“ dr. Ivčević je brzojavno pozval na Dunaj.

DUNAJ 18. „Jugoslovanski klub“ bo imel v torek sejo, na kateri bo razpravljalo o nagodbi. Na tej seji se tudi določa, ako pošlje klub svoje zastopnike vnoč v Pešto, ali pa pridejo hrvatski poslanci semkaj.

DUNAJ 18. Ministerski predsednik baron Beck je danes povabil k sebi na važno kon-

ferenco podpredsednika „Jugoslov. kluba“ dr. Ploja in poslanca dr. Rybaja.

DUNAJ 18. Seja načelnih klubov je sklenila, da bo pri prvem čitanju nagodbene predloge govorilo 34 govornikov, ki se razdele na klube po razmerju členov.

DUNAJ 18. Prihodnja seja državne zbornice bo v torek. Na dnevnem redu prvo čitanje nagodbene predloge.

Nagodba in Hrvati.

Iz Budimpešte poročajo: Hrvatski delegati niso zadovoljni z nagodbo. Izlasti vzbujata nevoljo pri hrvatskih političnih dve točki, namreč povišanje kvote in železniška zveza z Dalmacijo. Povišanje kvote znači, da bo morala Hrvatska za naprej plačevati k skupnim stroškom okoli 400.000 kron več. Akoravno ne poseza to obremenjevanje, kakor se zdi, s številkami v hrvatsko tangentno, vidijo vendar hrvatski delegatje v tem povišanju moralno izgubo, ker se vsled tega po bodoči financijalni nagodbi Hrvatsko in Ogrsko pozicija Hrvatske znatno oslabi. Istotako je razočarala hrvatsko delegacijo izjava obostranskih ministrskih predsednikov o železniški zvezi z Dalmacijo, češ, da nameravana zveza preko Metlike-Karlovca ne bo koristila mnogo Hrvatski. Sedaj da je očitno, da ima ves načrt služiti izključno avstrijskim interesom.

Dogodki na Ogrskem.

Baron Banffy o nagodbi.

Budimpešti list „Az Ujsag“ poroča, da se je bivši ministerski predsednik baron Banffy v krogu poslancev in časnikarjev takole izjavil o nagodbi: Na prvi pogled se komaj opaža, kak sramoten poraz je doživela Ogrska s sklepom te nagodbe. Železniško zvezo z Dalmacijo smo vrgli Avstrijem v naročje in s tem prizadeli veliko škodo naši trgovini na Balkanu. Vsaka dosežanja vlada se je branila proti tej zvezi, a sedanja vlada hoče pokazati to zvezo kakor nekako pridobitev.

Narodnosti in nagodba.

Kakor javljajo iz Budimpešte, sodijo narodnostni poslanci jako nepovoljno o novi nagodbi. Ni dvomiti, da narodnostni poslanci toliko iz političnih, kolikor iz gospodarskih razlogov zavzamejo odločno stališče proti nagodbi.

Dogodki na Hrvatskem.

Hrvatski evangelisti.

Iz Osjeka javljajo: Evangelisti škof Avgust Scholz je izvršil svoje potovanje po Slavoniji. Večina evangelističnih cerkvenih občin se je izrekla za ločitev od Ogrske in ustanovljenje samostojne hrvatske evangelistične cerkve.

Modernisti odgovore na papežovo encikliko.

Iz Rima poročajo, da so v vatikanskih krogih izvedeli, da v več deželah, izlasti v Franciji in Italiji, nameravajo modernisti objaviti odgovor na papežovo encikliko o modernizmu „Pascendi dominici gregis“. V tem odgovoru se bo izjavljalo, da teorije, ki jih okrožnica pripisuje modernizmu, nikakor ne odgovarjajo njihovim nazorom, in da modernisti, čeprav razločujejo med katolicizmom in školarstvom, niso prenehali pripadati cerkvi.

Drobne politične vesti.

Srbski proračun. Stroški skupnega srbskega državnega proračuna za 1908 so predvidljivi v znesku 95,744,764-41 dinarjev. Prihodi so predvidljeni v znesku 94,097,845-53, izredni prihodi 1,725,493-30 dinarjev. Redni stroški predvidjeni so v znesku 93,561,522-15 dinarjev.

Dnevne vesti.

In to naj je boj za — načela! Tudi na naše tržaško ozemlje bi hoteli izvesti krogi zanesti takozvani boj za načela; pri tem pa bi bilo vendar izvzeto jedno jedino načelo — narodno! Saj, ako bi dotični krogi ne hoteli ravno te izjeme, sploh ne bi skušali prenašati k nam boja „za načela“.

Zapričeti se ima tudi pri nas boj za katoliška in krščanska načela. Samo jedno se nam pri tem čudno zdi. Naše slovensko ljudstvo v Trstu je gotovo — to bi nam moral potrditi tudi sam ekselencja škof Nagl — manje protikatoliško in protikrščansko, nego pa italijansko. Zakaj ne začnemo poprejetega boja tam, kjer je nevarnost večja: na italijanski strani? Zakaj? Zakaj? Zakaj sme biti italijanska duhovščina tako indiferentna in ne zapuščati na svojem delu za krščanska načela nikdar ozkega okvirja štirih sten kakega „circolo“, kjer vnema same take ljudi, ki so itak že vneti?!

Zakaj morajo ravno slovenski svečeniki prvi v ta boj? Zato, ker tu gre za akcijo proti slovenskemu narodnemu valovenju, ker tu ne gre za vero, ampak za — politiko. Slovenski tabor hoče razbiti, podreti hočejo podlago, na kateri se je narodna zavest tržaških Slovencev toli čudovito poglabila in povzdignila! To je, kar ne ugaja izvestni — politiki: tržaški Slovenci, nebujejo biti ponižne ovce — testo, ki mu kdorsibodi more dati poljubno obliko. Zato, edino zato se hoče zanesti k nam tržaškim Slovincem tisti nesrečni narodovo moč ubijajoči „boj za načela“. Da so tu načela le velika laž, zgolj pretveza, zato moremo podat danes eklatanten izgled.

Da bi se zakrili in potajili resnični nameni, in da bi se navidezno opravičil poskus za provzročanje borbe med Slovenci samimi, morajo stopiti v kontribucijo „katoliška“ in „krščanska“ načela. Temu primerno treba vse, kar imajo sedaj tržaški Slovenci na politični, socialni in gospodarski organizaciji, označiti kakor protikatoliško, nekrščansko in celo — nemoralno! In ko je postavljena premisa protikatolicizma in nekrščanstva, potem je seveda boj za katolicizem in krščanstvo najbolj opravičena stvar na svetu!

Kjer se pošteno in logično misli, tam se po danih resničnih premisah ureja primerno postopanje. Tu pa se hoče postopati nasprotno. Najprej si postavljajo cilj — razbitje narodnega tabora — in potem še le si iščejo okolnosti, ki naj bi opravičile namen!

In to je dokaz, da bi bil ves boj, ki ga hočejo zanesti k nam, iz trte zvit ter da se govori o enem, dočim se hoče doseči drugo. Gori smo rekli že, da moremo v dokaz za to trditve podat eklatanten izgled.

Zabeleženo je bilo že v tem listu, kako je neki g. kapelan naše okolice nagovarjal ženske, naj pritiskajo na može, naj se nikar ne vpišujejo v „Narodno delavsko organizacijo“ in naj preidejo raje — če že hočejo na vsak način biti organizirani — v socialno demokracijo. Neki drugi gospod kapelan pa je trdil, da je smrten greh pevati v društvu „Kolo“. Ker sta ravno ta dva gospoda znana kakor posebna glasnika boja za katoliška in krščanska načela, bi morali sklepati, da je na strani socialne demokracije manje nevarnosti za versko stvar, nego pa v našem narodnem taboru.

Na ta stolec so seli gospodje, ali g. Ethin Kristan, vodja socialne demokracije, jim je na shodu minolega torka v Ljubljani neusmiljeno izpodmaknil ta stolček, da sede sedaj na tleh z vsemi svojimi pretvezami in izgovori.

Kristan je trdo prijemal posl. Hribarja in svoje napade utemeljeval s trditvijo, da je zastopnik mesta Ljubljane na Dunaju „smuknil v klerikalizem“ ter da ne sme glasovati ne za svobodno šolo, ne za razporoko, ne za ločitev cerkve od države!! Logični zaključek: socialna demokracija se bo borila za svobodno šolo, za razporoko in za ločenje cerkve od države!! To pa so ravno trije cilji, proti katerim so naši boritelji „za načela“ napovedali boj do noža in jim je ta boj — vsaj po besedah — cilj nad vsemi cilji.

In vendar izvestni gospodje v imenu načela naganjajo ljudi k socialni demokraciji, kjer so — kakor je povedal g. Kristan — najhujši načelni nasprotniki stranke dotičnih gospodov!

In takovo postopanje naj bo boj — za načela?! Ne, tu ne gre za krščanska in katoliška načela, ampak boj je to proti slovenskemu narodnemu načelu, to je protislovenska politika, ki bi hotela tržaške Slovence potisniti v obnemoglost nasproti sovražnikom. Tej politiki služijo gospodje kakor slepo orodje.

Naroden duhovnik.

In še enkrat: Stolz in Swida. Mesto voditelja na državni deski šoli na Piazza Lipsia je že oddano! Imenovan je meščanski učitelj in dosedanj administrativni voditelj te šole g. Adolf Endler, češki Nemec seveda, iz Nixdorfa blizu Liberec, torej polnokrvni Nemec. Zdaj pa pogledimo zavod, katerega je poklican voditi ta mož. Uradno letno poročilo za šolsko leto 1906/7 izkazuje med 556 učenci te šole 135 Slovencev, torej 24,56% vseh učencev! Pripominjamo pa takoj, da so to le oni otroci, katerih starši so imeli poguma, da so izpovedali slovenščino kakor materini jezik! Število onih pa, ki so iz strahu, da bi otrok ne bil vsprejet v šolo, označili kakor materinščino laški ali nemški jezik, je seveda veliko, tako, da lahko trdimo, da je dobra tretjina vseh učencev slovenskega rodu. In vendar novi voditelj ne zna ne besede slovenski! In kako je bilo izvršeno to imenovanje? Brez razpisa! In vendar pravi ministerska naredba od dne 29. septembra 1905 (definitivni šolski in učni red) v § 110., da se mora pred vsakim definitivnim nameščenjem objaviti redni razpis dotične službe. Pričakujemo od naših poslancev, da priskrbe za to, da dobi gospod Swida ob vrodu v pokoj za to kršenje zakonskih predpisov primeren ukor, gospod Stolz pa — modro polo! Povemo le še, da je nemških učencev na tej šoli 151. Lahov pa 304. Torej za radi 151 Nemcev (ki pa imajo med sabo mnogo Slovencev) se vlada ne ozira na 139 Slovencev in 304 Lahov! Živela taka pravica!

Kdo je kriv?! „Piccolo“ in „Lavoratore“ nadaljujeta s trudopolnim delom nizanjanja in gromadenja sotrsterij, da bi uverila svet o krivdi Slovanov na ponesrečenju mirne akcije v Istri. Kar pa „Lavoratore“ obeča, da spregovori tudi na italijansko stran, hočemo počakati, da čujemo tudi to plat socialističnega zvona.

C. kr. avstrijske državne železnice. Vsled odkrušenja skale skočil je s tira danes jutraj osebni vlak št. 17 s strojem in štirimiz vozi med postajama Opčina in Vdela c. kr. drž. žel. Med popotniki ni bil nihče poškodovan. Promet na neugodnem mestu se vzdržava s prestopom in bodo vlaki predvidno jutri na večer neovirano prevzali to mesto.

Zzeze brzovlakov z Dunaja v Gorico in nasprotno po Bohinjski črti. Za dobo zimskega voznega reda 1907/08, veljavnem od 1. oktobra t. l. naprej, so med Dunajem in Gorico sledeče ugodne zveze z brzovlaki z direktnimi vozovi I. in II. razr. na razpologo:

A. Smer z Dunaja v Gorico. Dunaj zapad. kol. z vlakom št. 101 odhod 9. zvečer čez Amstetten-Celovec. Prihod v Gorico drž. žel. ob 10:21 predpoldnem. (Vožnja traja 13 ur 21 min.)

Dunaj juž. kol. z vlakom št. 11* odhod ob 7:25 jutraj čez Ljubno-Celovec. Prihod v Gorico drž. žel. ob 6:31 zvečer. (vožnja traja 11:06 min.)

B. Smer iz Gorice proti Dunaju. Gorica d. ž. z vlakom št. 8 ** odhod ob 9:01 predpold. čez Celovec-Ljubno-Dunaj j. ž. (juž. kol.) prihod ob 9:10 zvečer (vožnja traja 12:09).

Gorica d. žel. z vlakom št. 2. odhod ob 5:59 popoldne čez Celovec-Amstetten-Dunaj juž. kol. prihod ob 7:50 jutraj (vožnja traja 13:51 min.)

*) Z jedilnim vozom iz Št. Mihela ob 12:02 popoldne do St. Vida n. G.

**) Z jedilnim vozom iz Št. Vida n. G. ob 1:29 popoldne do St. Mihela.

Cujte in — strmite! Minoli torek so imeli ljubljanski socialisti shod v areni „Narodnega doma“. Na shodu sta govorila sodruga Petrič in Kristan. A kar se je govorilo, je zelo značilno in kaj poučno izlasti oziroma na gonjo socialnih demokratov proti naši „Narodni delavski organizaciji“ radi nje spomenice premikacem na južni železnici v prilog. Socialisti so označili „N. D. O.“ kakor družbo samih izdajic železničarjev v njih borbi proti južni železnici. Tudi na shodu v Ljubljani so strastno napadli našo „N. D. O.“ in ob enem so južno železnico — hvalili do neba! Sodrug Petrič se je povslep do slavošpeva južni železnici, rekši, da je ta železnica prava mati železničarjev, ki je bila vsikdar najkulantnejša nasproti delavcem!

— Prvo vprašanje, ki je moramo staviti, je: čemu, za božjo voljo, so pa bila vsa skrajna sredstva, razburjeni neštevilni shodi, boji, štrajki, pasivne rezistence, spomenice, ultimatum, grožnje, potovanja, če je bila južna železnica vsikdar najkulantnejša mati nasproti svojim delavcem?! Če je bilo to res, kar je trdil sodrug Petrič, potem je bila vsa ta gonja naravnost frivolno naganjanje žrtve siromašnim delavcem — ker vsaka taka borba nalaga velike žrtve prizadetim delavcem! Če pa ni res: kje so vzroki tej spremenjeni sodbi o južni železnici?!

To je sedaj vprašanje, ki mora v visoki meri zanimati železničarje. Kaj pravijo ti poslednji?

„Slov. Narod“ naglašja, da ni bilo na shodu nikacega pritrevanja in da so se navzoči železničarji začudeno spogledovali. Verujemo in smo uverjeni, da bodo debelo gledali tudi naši tržaški železničarji.

G. E. Kristan je označil „N. D. O.“ v Trstu kakor pokveko, ki nima nobenih delavcev!! Ali naj pobijamo to trditve? Ne prihaja nam na misel. Če hočejo gospodje prikrivati resnico drugim in — sebi, svobodno jim!! Nam zadostujejo dejstva, a dejstvo je, da je dapes že naša „N. D. O.“ impozantna organizacija delavcev, ki se jej je pridružila tudi masa delavstva v Pulji! Nam zadošča, da „pokveka“ raste. Mi se je veselimo.

Našim dijakom na pomoč! Šolsko leto je zopet nastopilo. Število naših slov. dijakov na srednjih šolah v Trstu kakor tudi na vseučiliščih je izlasti letos naraslo in s tem tudi potrebe, s katerimi se ima večina njih boriti. Edina podpora jim je „Dijaško podporno društvo“ v Trstu, ki jih preskrbuje se stanovanji, hrano, knjigami, šolnino, vpisnino itd. A tudi ono bo moralo letos mnogim odreči svojo podporo, ako ne prihi na pomoč rodoljubna požrtvovalnost občinstva, ter pripomore družstvu, da ohrani to našo mladino pouku in nadaljni izobrazbi.

Naša mladina je nadarjena, a borna in ni se čuditi potem, da ginevata mlademu človeku vstrajnost in pogum, ako nima pomoči v najhujši sili. Ravno take skrajne sile reševati našo mladino, to je namen in naloga „Dijaškega podpornega društva“ v Trstu. Rojaki! Spominjajte se tega dobrodelnega društva z darovi ob raznih prilikah in pristopajte družstvu kakor členu z malo letno podpornino 2 kron ali redno članarino 10 kron v dveh obrokih. Vsak dar, naj bo še toli skromen, bo vsprejet hvaležnim srcem.

Rojaki! Komur je mar za našo slovensko mladino, ta jo podpiraj, da bo tudi ona zamogla kedaj hraniti in podpirati našo domovino! V naši mladini je bodočnost naroda, zatorej pobitite jej na pomoč!

Za odbor: „Dijaškega podpor. društva“ v Trstu

Dr. Ljudevit Cirkovič, predsednik.
Miroslav Pretner, tajnik.

Opomba: Členarino kakor tudi vse darove vsprejema društveni blagajnik dr. Jos. Abram, odvetnik, ulica Campanile št. 11. I. nad.

I. slovenska umetniška razstava v Trstu. Opozarjamo slav. občinstvo, da se otvori razstava v nedeljo, dne 20. t. m. in bode dostopna vsaki dan od 9. ure jutraj do pete

ure popoldne. Radi razstave so se pripeljali v Trst znani slovenski umetniki Jakopič in Grohar in hrvaški slikar Jos. Bužan, da posetijo otvoritev prve slov. umetniške razstave v Trstu. Razstava sama podaja krasno harmonično sliko sedanjega stanja naše umetnosti in vdeležili so se je naši najboljši umetniki. Vstopnina znaša 60 vinarjev za osebo, ob nedeljah 40 v. Dijaki in vojniki do nedelje 40 v. Upamo, da naše občinstvo ne zamudi prav čisto pogoščati to našo I. slovensko umet. prireditel, koje čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metodija.

Narodne priproste pesmice v okolici. Kakor navadno vsako leto, tako je tudi letos sklenjeno med pevskima društvoma „Vesela“ in „Slava“ v prvem okraju tržaške okolice, da se nadaljuje to velevažno narodno delo.

Više omenjeni pevski društvi obračata se do slovenskih skladateljev z gorečo prošnjo, da bi pripomogli narodni stvari s tem, da bi doposlali po eno ali dve narodni pesmici, s katerimi bi pevska zbor nastopila v prihodnji pustni sezoni na velikih ljudskih pleših v prvem okraju okolice, in morda tudi drugod.

Slovenski skladatelji so naprošeni, da dopošljejo na naslov omenjenih pevskih društev svoje zložene pesmice do 20. novembra 1907. Pesmice naj bodo vglasbene v taktu polke, valčka ali tudi lahko andante. Prosi se ne dolgega teksta, ampak več krajše. Pevski društvi se nadejajo, da bodo imele pesmice v prihodnji pustni sezoni še srečnejši uspeh, nego so ga imele minole ker sta se ustanovila dva mladeniška pevska zbora: eden v Škodoju, drugi pri Sv. M. Magdaleni spodnji — sami mladeniči iz-pod dvajsetih let. Narodna pesmice bodo torej ta kratko dobro došle izlasti prvemu okraju, a tudi vsej okolici.

Odbora „Vesela“ in „Slava“.

I. vseslovenski trgovski shod. Vsi oni, ki se mislijo udeležiti jutrnjega vseslovenskega trgovskega shoda v Ljubljani ter se hočejo pridružiti „Trgovsko-izobraževalnemu društvu“, naj se odpeljejo z brzovlakom, ki odide danes zvečer 3. in pol uri. Prenosili bomo v Ljubljani. Kdor pa se hoče odpeljati kasneje, ima pa tudi čas oditi ob 11. in pol s poštanim vlakom. Navsak način je pa boljše, da se odpelje že ob 8. uri, da se v Ljubljani dobro odpocije, da ne izgubi vse noči. „Trgovsko-izobraževalno društvo“ se zbere že ob 7. in tri četrti na kolodvoru pred blagajno, kamor naj pridejo tudi drugi udeleženci, da se bomo vozili v skupnem vozu in se pogovorimo glede prenočišča in shoda.

Opozarjamo še enkrat na važnost shoda in vabimo vsakega, kdor se le more za en dan odtrgati od doma, da pohiti na ta shod.

Povratek iz Ljubljane bo ali v nedeljo ob 6. uri z brzovlakom, ki pride ob 9. uri v Trst, ali pa s poštanim od 12. in pol, ki pride v Trst ob 6. in en četrt jutri.

Predsinončni dežni naliv je v več krajih napravil mnogo škode. — Tako je na primer voda vdrla v klet gostilne „Pri Francu“ v ulici Geppa in jo napolnila do stropa. V kleti je bilo več sodov novega vina. Ti sodi pa niso bili zamašeni, ker se sod z novim vinom sploh ne sme zamašiti. Krčmar, naš dobro znani rojak Josip Furlan, je šel zamašiti sode. A kmalu je vino — ki se še vedno kuha — vrglo čepce v zrak. Ko je potem voda narasla višje, je dvignila sode in vino je izteklo iz njih. Šlo je tako preko 19 hektolitrov vina. Poleg tega je pa voda razbila kakih 70 buteljk, v katerih je bilo boljše vino. Sploh ima g. Furlan preko 2000 kron škode.

Istotako je pridrla voda tudi v klet kavarne „Univerzo“, a tam je napravila le za kakih 200—300 kron škode.

V prodajalnici jestvin gospoda Antona Černe v ulici Benvenuto Cellini je voda zmočila mnogo riža, mila, soli in dr., napravivši za 400 kron škode.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Aretovanih je bilo predsinočnim 15 njih, ker so peli in razgrajali po noči; 2 sta bila aretovana, ker sta izgnana iz Trsta in sta se vrnila v Trst, trije so bili aretovani pa radi potepušstva.

Berač, nasilnež, razgrajatelj in norec. 29-letni težak Fran D., ki je doma iz Vidma v Italiji in je izgnan iz Avstrije, je šel predvčerajšnjim opoludne k gospodu Henrikju Lazbici v ulici del Farneto št. 14, ki je splošno znan kakor jako radodaren gospod. Fran D. je šel tja prositi podpore, a ker ga tam že poznajo, mu niso hoteli dati ničesar. On je pa na to začel vpiti, da ima tudi on pravico (!) do podpore. Na njegovo vpitje je pa prišel redar in ga proglasil aretovanim. Tedaj je pa Fran D. začel posvati redarja z „oslom“ in se mu je postavil v bran. Redar je moral poklicati na pomoč še druge redarje, a ko so ti prišli, se je zbesnelež vrgel na tla in brcal in bil z nogami in z rokami okrog sebe. Enega redarjev je brcnil v glavo, drugega pa je vdaril s pestjo. Slednji se jim je posrečilo, da so ga zvezali. Morali so ga pa naložiti na dvokolesni voziček in ga tako peljati na redarstveno postajo. Mejo potjo je pa norec tak vpil in rjovel, da se je bilo nabralo kakih 200 ljudi. Ko so ga pozneje z zaprtim policijskim vozom peljali v zapore, je pa zagrozil enemu redarjev, ki so ga spremljali, da mu že plača, ko pride iz zaporov.

Ribaril je na kopnem. 21-letni ribič Vladimir G., stanujoči v ulici Vittorio Alfieri, je bil šel predvčerajšnjim popoldne ribariti — v dva zaboja polna rib, ki sta se nahajala

na pomolu št. 0. Neki finančni stražnik, ki je to videl, ga je pa aretoval, a Vladimir se mu je energično postavil po robu. Najprej ga je opsoval, a za tem ga je udaril dvakrat s pestjo po obrazu. Ko ga je pa finančni stražnik slednjič vendar-le pritiral na redarstveno postajo, mu je Vladimir tam še zagrozil z besedami: „Pojdem v zapor; ali pridem ven in potem se gotovo zopet zaradi tebe vrnem v zapor!“

Žepni tat aretovan po čudnem slučaju. 24-letni dninar Anton Cabulotto je prišel predvčerajšnjim iz Benetk v Trst. Šel je v neko krčmo v ulici di Riborgo, spil tam nekoliko vina in potem nekoliko zadremal pri mizi. A ko se je prebudil, je opazil, da mu je mej spanjem nekdo vkradel iz žepa listnico, v kateri je imel 1060 italijanskih lir.

Predsinočnim ob 9. uri je dal službojoči uradnik na kolodvoru južne železnice aretovati 39-letnega Josipa Bianchetto in 35-letnega Petra Gianni, oba stanujoča v ulici di Crosada št. 16, in sicer zato, ker sta skočila na vlak št. 812, ki je ravno tedaj odhajal in se je že gibal. Odvedena sta bila na policijo in tam preiskana. In glej: pri Bianchetu so našli še skoraj ves denar, ki je bil vkraden Cabulottu. Umeje se, da sta ona dva okradla Cabulotta in potem hotela pobegniti v Italijo. Seveda so ju pridržali v zaporu.

Nezgodna na openski električni železnici. Včeraj okoli 1. ure popoldne se je pokvarila neka naprava pri motorju vlaka, ki je vozil navzdol na openski električni železnici, vsled česar je zmanjkal električni kontakt ter se je vlak spustil nizdolu za kakih 30 metrov, nakar se je ustavil skočivši zajedno s tira. V vlaku so se vozile samo štiri osebe, mej njimi hčerka občinskega svetnika g. Ivana Goriupa, ki se je le neznatno poškodovala, zaletevši nenadoma z glavo ob šipo. Veče nesreče ni bilo.

Smešnica. Na sodišču. Sodnik: „Vi ste torej ukrali temu gospodu zlato uro z niklasto verižico?“ — Obtožene: „Le verižico... ura je visela na njej.“

Koledar in vreme. Danes: Peter Alkan-tara: Trilav; Spasenija. — Jutri: Vendelin, opat; Predslav; Raša. — Temperatura: včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Celz. — Vreme včeraj: deževno.

Društvene vesti in zabave.

„Slovensko pevsko društvo“ vabi svoje redne in podporene člane na posvetovanje, ki se bo vršilo jutri v nedeljo ob 11. uri predpoludne v zgornjem prostoru restavracije „Balkan“. Ker je to posvetovanje zelo važno, nadeja se odbor obilne vdeležbe. Odbor „Slovenskega pevskega društva“.

Zahvala. Podpisano se tem potom zahvaljuje najpristnejše vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli do lepega uspeha shoda in veselice dne 13. t. m. Posebno zahvalo izreka velespoštovanemu gospodu dr. O. Rybštu, sl. ricmanjskemu tamb. društvu, „Čitalnici“ od Sv. Jakoba in vsem drugim cenj. gostom.

Lonjer, 18. okt. 1907. Pevsko in bralno društvo „Zastava“.

Naše gledališče.

Radi nepričakovanih tehničnih ovir se je na nedeljo določena uprizoritev slovanske novitete „Kdo je mrtve?“ morala preložiti na pozneje in se bo torej namesto nje ponavljala tridejanska Neidhardtova burka „Prvi“, ki je dosegla na premijeri tako izvrstnega uspeha. Za to predstavo — ki se vrši izven abonementa — je vodstvo gledališča cene prostorov znižalo, na kar p. n. občinstvo posebej opozarjamo. Nastopijo isti igralci v istih vlogah kakor na premijeri. Podrobnosti so razvidne iz plakato.

Darovi.

Za možko podr. Sv. Cirila in Metodija v Trstu je podaril g. Godina Ivan Fuli iz Škodoja, v znak radosti za poltolikih mukah pridobljeno slovensko šolo 5 kron.

Posnemajmo tega vzor-narodnjaka in žrtvujmo vsi vsak po svoji moči, da dostojno proslavimo dan zmage — kulturne zmage po 23-letnem intenzivnem boju! Denar je naložen v „Trg-obrtni zadrugi“.

Vesti iz Goriške.

Zanemarjena rana. Pred nekoliko dnevi se je prijavil v goriški bolnišnici mož z vso gnjilo in črno roko in je umrl v sprejemni sobi, preden so ga vzeli na zapisnik. Poznal ga ni nobeden, samo bolnišnični duhovnik Blaž Bevk se je izrazil, da ga je videl večkrat na Slapu ob Idriji; drugega pa ne ve o njem. V četrtek je pa prišla v bolnišnico neka žena iz Slapa. Ta je na vprašanje izpovedala, da na Slapu manjka mož z imenom Ivan Rejec, star okoli 50 let, z veliko družino, ki se je podal v Gorico zdraviti roko. Tako se je izvedelo za ime in domovanje človeka, ki so ga že pred več dnevi pokopali.

Irredente ni! Poznano veleizdajsko društvo avstrijskih laških beguncer „Trento-Trieste“ je sklenilo, da bo po vseh večjih krajih Benečije prirejalo gledališčne predstave in predavanja o mučeništvu Lahov pod dvoglavim orlom. Čisti dohodki so namenjeni za ustanovitev laške gimnazije v Puli in za podporo deželni istrski realni gimnaziji v Pazinu.

Irredente ni! Vodstvo zloglasne „Lega Nazionale“ je tudi protestiralo proti premetitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Društvo je s tem prekoračilo svoj

Trgovina s pohištvo Peter Jeraj Trgovina s pohištvo
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kof. Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošila se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Odpri se je
nova sladčičarna
GIUSEPPE WEBER
v ulici Carlo Ghega št. 4
ki se je nahajala več nego 15 let na Korzu 39

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46

ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

Najboljša reklama za trgovce
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti.“

Dalmatia
Prva trgovinska družba
SESLIN & C.
TRST — Borzni trg 3 — TRST

Enoletni trgovski tečaj za deklice.
Zavod šolskih sester v Trstu, ulica P. Besenghi 6
Na tej oblastveni potrjeni šoli je vpisovanje vsak dan do 1. novembra od 9.—12. ure popoldne in od 3.—5. ure popoldne. — Trgovski tečaj obsega sledeče predmete:
1. Enostavno in dvostavno knjigovodstvo. 2. Nemško in italijansko trgovsko korespondenco. 3. Trgovsko aritmetiko. 4. Trgovsko in menično pravo. 5. Pisanje na stroj. — Predavanje je nemško. — Šolnina mesečno 6 K. Pogoji za sprejem je, da je gojenka že zadostila šolski dolžnosti. — Na eventuelna vprašanja odgovarja PREDSTOJNISTVO ZAVODA ŠOLSKIH SESTER.

Patentiran divan-postelj MACHNICH
Okrasi radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.
Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.
Skladišče najfinejšega in solidnega pohištva
v modernem slogu. — Popolne sobe.
Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olupševalno delo.
ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

Danes 19. oktobra
se odpre **Skladišče izgotovljenih oblek**
in izdelanih kosov za ženske obleke
A. Fonda
31 — Trst, ulica Barriera vecchia 31.
SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine
v zobarskem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Juschner
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Prodajo se stavbe ki nosijo 10% dobička. Razpolaga denarja na I. in II. vknjižbo od 4%, do 6% obrasti. Menjava nepremičnin z zemljišči in dvorci. — Trst, Korso št. 2. 86

Vsaka ekonomična družina
nakupi
VERMOUTH
v velikem skladišču v ulici San Nicolò 12
Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev.
Nepremienjeni tip. — Znamka neprekosljiva.

Pekarna in sladčičarna
Vincenc Škerk
TRST, ulica Acquedotto št. 15
s podružnico v ulici Miramar 9.
Prodaja kruh vsake vrste svež trikrat na dan. Postrežba na dom. Specialiteta kruha zdravega te pripočenev iz Kariovih Varj. Bogata izbira sladčice crema à la glace milanskega kruha, hlebov, dezertnih bliskotinov, nall-finejih fav, napravljanih z mandeljni, fondants, in vsakovrstnih sladkarij.
Najfinejša vina in likerji ter pivo v buteljkah.

Komisije in zastopstva izključno dalmatinskih izdelkov, kakor: žganje, maraškin, vina (Opolio in proseški način) oljino olje, maraške, mandeljni, sardine, sardele, jedila v konzervah, hrizantem, med, borovje seme, kože, volna, steklina itd. itd.
Iščejo se zastopniki.

HOTEL BALKAN79 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopalni
Cena zmerne. Počasnaj & Tigi**HOTEL BALKAN**

delokrog. — Ako bi se društvo sv. Cirila in Metodija izjavilo za premestitev, bilo bi morda celó razpuščeno. To so plodovi namestnikovanja Rinaldinja prežalostnega spomina, tistega Rinaldinja, ki je vedoma in hoté delal za irredentizem, a je varal svet in slepil Dunaj, češ, da njegova politika gre za tem, da zbliža in sprizajni Italijane z državo. Kako jih je sprizajnil, priča gornja vest. Taka politika je za državo pravo prokletstvo, s čemer pa ni še rečeno, da je kaj nade, da bi se slepi Dunaj skoro otrešel te politike.

Roparski napad v Štorjah. V nedeljo dne 13. t. m. se je F. Kjuder iz Kazelj vračal pozno v noč domov iz Štorij. Dospel je do šolskega poslopja ga je napadla neka nepoznana mu oseba. Napadalec je izprožil dva strela iz samokresa. Na srečo pa ni Kjudra pogodila nobena kroglica, sicer bi bil skoro gotovo ostal mrtev, ali pa bi bil težko ranjen. Daleč smo prišli. Človek ni več niti v vasi varen svojega življenja.

Čuden dogodek. Iz Podgore nam pišejo:

Danes ob 8. uri, ko smo odhajali iz papirne tovarne v Podgori k zajutрку, šla je neka ženska v največem naliu med gromom in bliskom preko tovarniškega mostu iz Podgore na drugi kraj Strasič. Ka pa je prišla na sredo mostu, zagromelo je tako strašno, da smo kar ostrmeli in pri tej prici se je ubogi ženski vnel dežnik nad glavo. Prestrašila se je tako, da je vrgla goreči dežnik Sočo, k sreči imela je še drugi dežnik pri sebi, ga hitro odprla in je v tako hudem naliu zbežala na drugi kraj, da smo kar osupli gledali zanjo.

Kaj je bilo temu vzrok, nismo mogli poizvedeti, ker žena je izginila tako naglo da ni bilo možno kaj več poizvedeti.

Dežnik je gotovo imel železno palico; čudno pa je, da se ženska ni osmodila, drugače ne bi jej bilo možno tako naglo izginiti.

Električna železnica v Gorici. Včeraj se je vršil v Gorici komisijonelni ogled za zgradbo električne železnice.

Župan v Gradiški odstavljen. Iz Gradiške poročajo, da je vlada odstavila župana Beltramina, češ, da je njegovo županovanje nepravilno in občini v škodo.

Vesti iz Istre.

Hude nevihte in grozni naliivi so bili v četrtek zvečer tudi po Istri. Med postajama Rakitović in Podgorje bi se bila kmalu dogodila železniška nesreča. Voda je nanesla z griča kamenje na progo. Vlak, ki je zvečer vozil iz Hrpej v Pulo, je zavozil v kamenje in lokomotiva se je poškodovala. Tedaj je pa prišel od nasprotne strani osebni vlak, ki se je pravočasno ustavil in čakal, da so odpravili kamenje. Vlak je vsled tega zamudil zvezo z dunajskim brzovlakom.

Vesti iz Kranjske.

Novihte in povodnji. V četrtek so bile hude nevihte in naliivi tudi po Kranjskem. V gorovju nad Bohinjsko Belo se je v četrtek vrgel oblak. Voda je odnesla več mostov. Pod Smarno goro je voda odnesla most, ki je bil last barona Lazzarinija. — Ljubljanski barje je zopet vse poplavljeni. Poljski pridelki, kar jih niso spravili, gnijejo pod vodo. — Med Planino, Lazi in Haasbergom je dolina preplavljena, da se morajo ljudje s čolni voziti od ene vasi do druge. — V več krajih je v četrtek po noči tresčilo in vrgalo, največ na notranjskem. — Govori se, da je v Logatcu strela ubila dva orožnika. Pri Mengšu je Bistrica preplavila kamniško progo in so morali promet ustaviti. Istotako je zelo narasla tudi Sora in je blizu vasi Sora drla voda s hribov skozi okna v hiše. — V Preski je potok Persenca pretrgal na treh krajih strugo ter odnesel dva jeza. Poplavljen je travnik in njive pod vasjo.

Vesti iz Koroške.

Drava je tako narasla, da so prebivalci ob obrežju zapustili hiše. Drava nosi seboj zemljo, drva in deske. V beljaški okolici se boje povodnji.

PLES. Godbeno društvo »Lira« v sv. Križu priredi društveni ples v nedeljo dne 20. t. m. v dvorani gosp. Maganja. 1337

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da odpre v nedeljo 20. t. m. svojo osmico v sv. Križu pri Trstu št. 177. Točil bo belega Prosekarja in črnega Brzamina. Za obilen obisk se priporoča Ivan Košuta. 1319

Išče se težaka za kuhinjo. — Hotel Balkan. 1328

Sode od vina belega od 7 hektolitrov, ima na prodaj J. Hrovatin, kavarna Miramar, Trst. 1329

Tovarna volnene blaga Gustav Weissenstein, Bistran, prodaja jako trpežne volnene jopiče za ženske po K 1-20 gladke, po K 1-40 pisane. Na poštni zaboj 5 kg pride 6 kosov. Samo po poštne povzetju poštne prosto. 1309

Javno tombolo priredi Zavarovalnica goveje živine v Lonjerju v nedeljo dne 20. oktobra 1907. v prostorih gostilne Konsumnega društva. Dobitki: Cinkvina K 25; I. tombola K 100, II. tombola K 50. Srečka velja 40 stot. Začetek ob 4. uri popoldne; po tomboli bude javni ples. V slučaju slabega vremena se vrši tombola naslednjo nedeljo dne 27. oktobra. Za obilno udeležbo uljudno vabi Odbor. 1314

Prilika. Proda se hiša, zemljišče, konzerve, hlev in lopa. Voda iz vodnjaka in studenca. Lepi dohodki. Cena domenjiva. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1335

Deklica išče primerne službe večja slovenskega, nemškega, italijanskega in hrvaškega jezika z lepo pisavo, v starosti 19 let. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1329

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Volnene suknje ::

gladke po K 1.20
delane „ „ 1-30

Poštni zaboj 5 kg vsebuje 6 ali 7 kom.

Trgovcem popust.

Gustav Weissenstein
v Bystrém v Poljšky.

Ugodna prilika. Proda se 12 šivalnih strojev Singer, novih, elegantnih z lahkim tekom, šivanje precizno, uporabljivi za vsako delo gl. 32.— Kupljeni so bili na dražbi. Trst, ulica S. Caterina 9, dvorišče skladišče 1 a. 1317

+ Giulio Reddersen +

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23
TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderei, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogarice, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurška zdravljena. Potrebščine iz gumije in neprodinog. blaga. 1317

BRUNO BILIĆ

Komisijiski urad

TRST

ul. Chiozza št. 4. I.

Častim se naznaniti, da sem odpriskladisče izključno dalmatinskih izdelkov, i. s. Vlahov, Gorjup Krka. Vino, žganje, Martškin, Oije, Sardine itd.

Sprejemam vsako naročilo za dovoz in odvoz gorimenovanih izdelkov, po najugodnejši pogoji.

V nadi, da me sl. občinstvo počasti zahvaljujem se v naprej ter bilježim

Udani **BRUNO BILIĆ.**

Vabilo.

Vse čevljarske obrtnike vabim

k ustanovnemu občnemu zboru

„ČEVLJARSKÉ ZADRUGE“ dne 20. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v dvorano gostilne JOSIPA ŠTOLEA v Sežani hšt. 46. V Sežani, 15. oktobra 1907.

MACAROL FRAN
trgovec in čevljar.

Jabolka

fin namizna v vsaki množini po gl. 8 do 14 za 100 kilogr. iz kolodvora Litija razpošilja

Ivan Razboršek

Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

Poštna korbica 5 kg. franco gl. 120.

FILIP IVANIŠEVIĆ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1405)

kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje

priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“

ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica

Zudeeche št. 8. v katerih toči svoja vina 1. vrste

Prodajalna jestvin Ulica Industria

653 (vogal ul. Vespucci) TRST

Sveže blago. — Poštena cena.

Successori Antonio Malusa

CENTRALA: PODRUŽNICA:

Ul. Lazzaretto vecchio 15 Ul. Gelsi 1

Velika skladišča vina

strko in dalmatinsko vino, domače olje, žganje

dezereta vina, šampanjce

Prosto na dom. Skladišča v oddaji.

! Umetni

fotografični atelje

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (pritličje)

TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi

razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu

ali zunaj mesta.

Nova prodajalnice buteljki

Marija ud. Zelen

ulica Farneto št. 3 (prej v ul. Barr. vecchia 16)

je vedno preskrbljena

z vsakovrstnimi pijačami in likerji

prvih tovarn, bodisi tu- ali inozemskih po najnižjih cenah.

Sladčice vsake vrste vsaki dan sveže.

Priporoča se **Gostilna „Nuova Abbondanza“**

Trst — ulica Giosuè Carducci št. 20—22 — Trst

Kuhinja italijanska in nemška. Vina in pivo 1. vrste.

Sobana za biljard, dvorane za klube in društva.

Postrežba točna. — Cene zmerne. Lastnik **ANTON SILVESTRI.**

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi

Autorizovana delavnica za električne napeljave

TRST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto

Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strel vodov.

Popolne napeljave električne luči.

Motori in električna vetrila. — Postavljanje svetilk itd.

Aparati baterije in potrebščine za električno zdravljenje.

Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTONI.

Radi svoje krepčilne lastnosti in izvrstnega okusa stavlja distiliran izdelek

Amaro d' Istria

specijalizirana odlikovane tovarne likerjev **G. B. PETRALI & Co. v Rovinju**

vse do sedaj znane enake izdelke v ozadje.

Podružnica prodaje na debelo: TRST, ulica A que št. 20, pritličje

PEKARNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

PODRUŽNICA: ulica Pozzo št. 2 (vogal della Guardia)

BOGATA ZALOGA JESTVIN.

V pekarni s prodajo sladčie in likerjev

M. Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Korzo) s podružnico v ulici Giuseppe Caprin št. 9 (ex ulica Erta)

najde se veliko izbero sladčie in vsak dan svežih higijeničnih biškotov. Prepečenci (biškoti) za ladije, kakor tudi sveži kruh 4-krat na dan.

Velika zaloga tu- inozemskih vin in likerjev. — Telefon 1464.

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2.

TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ.

Ne boji se konkurence.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, popotnikom in planincem, da v nedeljo, dne 20. t. m. otvori svojo novo urejeno

Restavracijo

pri postaji v Štanjelu.

Točilo se bo domače belo vino, kraški teran 1. vrste in dobro znan Pikulit v buteljkah, kakor tudi preskrbljeno bude za tople in mrzle jedi.

Cene zmerne, potrežba točna.

Se tople priporoča udani

AVGUST STARC, gostilničar.